

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

Το Γενικό Λύκειο Κ. Νευροκοπίου, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δράμας και υπό την αιγίδα του Δήμου Κ. Νευροκοπίου, προκηρύσσει τον **2^ο μαθητικό διαγωνισμό** με θέμα τη νεοελληνική γλώσσα:

«Λεξιμαχία»

που θα πραγματοποιηθεί την **Τρίτη 14 Μαΐου 2024** και ώρα **10:00 π.μ.** στο αμφιθέατρο του Δήμου Κ. Νευροκοπίου.

Σκοποί του εν λόγω μαθητικού διαγωνισμού είναι: Κατά πρώτο λόγο, η αλληλοπροσέγγιση και η αλληλεπίδραση ανάμεσα στους μαθητές/τριες και τους διδάσκοντες/ουσες της Δ.Δ.Ε. Δράμας, αλλά και η ψυχαγωγία τους. Επιπρόσθετα, η ανάδειξη –μέσω του παιχνιδιού– της δυναμικής της νεοελληνικής γλώσσας, του πλούτου των νοημάτων της και της διαχρονικότητάς της, καθώς επίσης και η παρακίνηση των μαθητών και μαθητριών να εντρυφήσουν σ' αυτήν.

Η φετινή πρόσκληση συμμετοχής απευθύνεται στα Γενικά Λύκεια του νομού Δράμας. Κάθε σχολείο δικαιούται να εκπροσωπηθεί από τέσσερις μαθητές/τριες που θα διαγωνίζονται και έναν/μία μαθητή/τρια που θα μπορεί να αντικαταστήσει κάποιον συμμαθητή/τρια του σε οποιαδήποτε φάση του παιχνιδιού κριθεί αναγκαίο από την ομάδα τους. Οι μαθητές/τριες που θα συμμετάσχουν θα πρέπει να φοιτούν στις Α' ή/και Β' τάξεις του Λυκείου.

1. Περιεχόμενο και δομή του διαγωνισμού

Ο μαθητικός διαγωνισμός «Λεξιμαχία» αφορά τα παρακάτω επιμέρους πεδία της νεοελληνικής γλώσσας: ανάλυση ή/και δημιουργία σύνθετων λέξεων, παραγωγή λέξεων, εύρεση συνωνύμων και αντωνύμων, ερμηνεία λέξεων και ορθογραφία. Αναφορικά με τη δομή του, ο διαγωνισμός αρθρώνεται σε **τρεις φάσεις: προκριματική, ημιτελική και, τέλος, η τελική φάση**, στην οποία λαμβάνουν μέρος οι ομάδες που συγκέντρωσαν την υψηλότερη βαθμολογία.

1.1 Προκριματική φάση

Στο πλαίσιο αυτής της φάσης συμμετέχει το σύνολο των ομάδων, καθεμιά από τις οποίες διαγωνίζεται με τέσσερις μαθητές/τριες. Το στάδιο αυτό αποτελείται από **δύο επιμέρους σκέλη**: Στο πρώτο, οι μαθητές/τριες επιχειρούν να «αποδώσουν» την

ορθογραφία λέξεων και να δημιουργήσουν σύνθετες λέξεις, ενώ στο δεύτερο σκέλος οι μαθητές/τριες προσπαθούν να εντοπίσουν την ερμηνεία λέξεων απαντώντας σε ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

Ειδικότερα, **κατά το πρώτο σκέλος** της προκριματικής φάσης, μέλος της κριτικής επιτροπής εκφωνεί αργά και καθαρά μια τυχαία λέξη προερχόμενη από την Τράπεζα Λέξεων¹ του διαγωνισμού. Κάθε διαγωνιζόμενος/η θα πρέπει να αποδώσει προφορικά την ορθογραφία της λέξης και, ακολούθως, να δημιουργήσει μια νέα σύνθετη λέξη αξιοποιώντας την αρχική που του δόθηκε. Οι διαγωνιζόμενοι/ες έχουν δικαίωμα να ζητήσουν από την επιτροπή την εκ νέου εκφορά της λέξης ή την ένταξή της σε πρόταση που να αναδεικνύει τη σημασία της. Ο χρόνος που έχουν στην διάθεσή τους, για να αναφερθούν στην ορθογραφία της λέξης και να δημιουργήσουν μια νέα σύνθετη λέξη είναι 1 λεπτό. Οι μαθητές/τριες οφείλουν να ολοκληρώνουν κάθε απάντησή τους λέγοντας «κλειδώνω την απάντησή μου», ώστε να την οριστικοποιήσουν. Η διαδικασία αυτή ακολουθείται τέσσερις φορές, σε καθεμιά από τις οποίες παίρνει μέρος ένας/μία μαθητής/τρια από κάθε σχολείο. Κάθε σωστή απάντηση για την ορθογραφία της λέξης βαθμολογείται με 3 βαθμούς και κάθε σύνθετη λέξη με 3 επιπλέον. Έτσι, κάθε μαθητής/τρια δύναται να συγκεντρώσει έως 6 βαθμούς και κάθε ομάδα έως 24.

Το δεύτερο σκέλος της προκριματικής φάσης υλοποιείται με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής: η κριτική επιτροπή προβάλλει σε οθόνη λέξεις που συνοδεύονται από τρεις διαφορετικές ερμηνείες και οι διαγωνιζόμενοι/ες οφείλουν, εντός 1 λεπτού, να επιλέξουν ποια από τις προτεινόμενες ερμηνείες αποδίδει –κατά την εκτίμησή τους– ορθά τη σημασία της λέξης. Η διαδικασία αυτή ακολουθείται και πάλι τέσσερις φορές, σε καθεμιά από τις οποίες λαμβάνει μέρος ένας/μία μαθητής/τρια από κάθε σχολείο. Σε κάθε διαγωνιζόμενο/η απευθύνονται συνολικά 3 λέξεις και κάθε σωστή απάντηση βαθμολογείται με τρεις βαθμούς. Συνεπώς, κάθε μαθητής μπορεί να συγκεντρώσει έως 9 βαθμούς και κάθε ομάδα έως 36. Αθροιστικά, κάθε ομάδα στο τέλος της προκριματικής φάσης μπορεί να συγκεντρώσει έως 60

---

¹ Με τον όρο «Τράπεζα Λέξεων», η οργανωτική επιτροπή αναφέρεται σ' ένα «αποθετήριο» λέξεων που εμπλουτίζεται συνεχώς και περιλαμβάνει τα ενδεχόμενα θέματα κάθε φάσης του διαγωνισμού. Τα σχολεία που συμμετέχουν σ' αυτόν δικαιούνται να προτείνουν επιπλέον θέματα. Οι εκάστοτε προτάσεις θα αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από την οργανωτική επιτροπή του διαγωνισμού, ώστε να συμπεριληφθούν στην Τράπεζα Λέξεων. Πρόσβαση στην τελική μορφή της Τράπεζας θα έχει αποκλειστικά και μόνο η κριτική επιτροπή.

βαθμούς. Οι ομάδες με τις τέσσερις υψηλότερες βαθμολογίες προκρίνονται στην ημιτελική φάση. Σε περίπτωση ισοβαθμίας ανάμεσα στις δύο τελευταίες ομάδες, στον ημιτελικό προκρίνεται το σύνολο των ομάδων.

1.2 Ημιτελική φάση

Στη δεύτερη αυτή φάση ο διαγωνισμός εστιάζει στην εύρεση συνωνύμων και αντώνυμων, όπως επίσης και στην παραγωγή λέξεων. Αναλυτικότερα, κατά τη φάση αυτή, όπως και κατά την προηγούμενη, μέλος της κριτικής επιτροπής εκφωνεί αργά και καθαρά μια τυχαία λέξη προερχόμενη από την Τράπεζα Λέξεων του διαγωνισμού. Κάθε διαγωνιζόμενος/η οφείλει, εντός 1 λεπτού, να ανακαλέσει και να αναφέρει μια συνώνυμη και μια αντώνυμη λέξη. Επιπρόσθετα, οφείλει να δημιουργήσει μια νέα, παράγωγη λέξη, με βάση αυτήν που του/της δόθηκε, εντός 1 επιπλέον λεπτού. Οι διαγωνιζόμενοι/ες έχουν δικαίωμα να ζητήσουν από την επιτροπή την εκ νέου εκφορά της λέξης ή την ένταξή της σε πρόταση που να αναδεικνύει τη σημασία της. Οι μαθητές/τριες, και σ' αυτήν την περίπτωση, οφείλουν να ολοκληρώνουν κάθε απάντησή τους λέγοντας «κλειδώνω την απάντησή μου», ώστε να την οριστικοποιήσουν. Η διαδικασία αυτή ακολουθείται τέσσερις φορές σε καθεμιά από τις οποίες συμμετέχουν ένας/μια μαθητής/τρια από κάθε σχολείο. Κάθε σωστό συνώνυμο και αντώνυμο βαθμολογείται με 2 βαθμούς το καθένα, ενώ κάθε νέα παράγωγη λέξη βαθμολογείται με 4 βαθμούς. Συνεπώς, κάθε μαθητής/τρια δύναται να συγκεντρώσει έως 8 βαθμούς (2+2+4) και κάθε ομάδα έως 32 βαθμούς. Οι ομάδες με τις δύο υψηλότερες βαθμολογίες προκρίνονται στην τελική φάση.

1.3 Τελική φάση

Στην τελευταία αυτή φάση, οι διαγωνιζόμενοι/ες αξιοποιούν τις δεξιότητές τους, ώστε να ανακαλέσουν και να καταγράψουν, εντός 2 λεπτών, λέξεις που αρχίζουν από συγκεκριμένο γράμμα. Ειδικότερα, η επιτροπή «δίνει» στους/στις διαγωνιζόμενους/ες ένα γράμμα και μια λέξη που αρχίζει από το γράμμα αυτό. Οι διαγωνιζόμενοι/ες καλούνται να γράψουν όσες περισσότερες λέξεις μπορούν, οι οποίες να αρχίζουν από το συγκεκριμένο γράμμα. Οι ομάδες διαγωνίζονται σε 4 φάσεις με τη συμμετοχή ενός/μίας μαθητή/τριας από κάθε ομάδα. Απαραίτητη προϋπόθεση για να θεωρηθεί σωστή μια λέξη είναι η σωστή ορθογραφία της (συμπεριλαμβανομένου του τονισμού). Κάθε μαθητής/τρια βαθμολογείται με 1 βαθμό

για κάθε σωστή λέξη. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, η διαδικασία επαναλαμβάνεται μια επιπλέον φορά με συμμετέχοντες/ουσες έναν/μία διαγωνιζόμενο/η από κάθε ομάδα.²

2. Ύλη διαγωνισμού

Ως ύλη του διαγωνισμού ορίζεται η διδακτέα και εξεταστέα ύλη των μαθημάτων Νεοελληνικής Γλώσσας του Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου. Η ορθότητα ή μη των απαντήσεων αποφασίζεται με την αξιοποίηση του ηλεκτρονικού *Λεξικού της κοινής νεοελληνικής*³ από την κριτική επιτροπή. Όσο αφορά τη δημιουργία νέων λέξεων με παραγωγή και σύνθεση, υιοθετείται η οπτική της *Γραμματικής Νέας Ελληνικής Γλώσσας* του Γυμνασίου⁴.

3. Μετακίνηση σχολείων

Η μετακίνηση των μαθητών/τριών και των συνοδών καθηγητών/τριών τους θα πραγματοποιηθεί με μισθωμένο λεωφορείο που θα διαθέσει ο Δήμος Κ. Νευροκοπίου. Οι συμμετέχοντες/ουσες οφείλουν να προσέλθουν στο χώρο διεξαγωγής του διαγωνισμού έως τις 9:15 π.μ.

4. Βραβεύσεις

Κάθε διαγωνιζόμενος/η θα λάβει αναμνηστικό συμμετοχής. Το έπαθλο για τη νικήτρια ομάδα θα ανακοινωθεί στο προσεχές διάστημα.

5. Αίτηση συμμετοχής

Οι σχολικές μονάδες που επιθυμούν να λάβουν μέρος στη «Λεξιμαχία» μπορούν να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής έως την Παρασκευή 22 Μαρτίου 2024 στην ηλεκτρονική διεύθυνση: mail@lyk-k-nevrok.dra.sch.gr γράφοντας τη σχολική μονάδα, τους/τις συνοδούς καθηγητές/τριες, το ονοματεπώνυμο των μαθητών/τριών που θα συμμετάσχουν, την τάξη στην οποία φοιτούν, καθώς επίσης και το όνομα του/της φιλολόγου που θα εκπροσωπήσει τη σχολική μονάδα στην κριτική επιτροπή.

---

¹ Οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να παρακολουθήσουν τον 1^η «Λεξιμαχία» online: <https://www.youtube.com/live/epM85miCqrI?si=LNHUSoi7xFmzIJ3h>

²https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html

³ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2334/Grammatiki-Neas-Ellinikis-Glossas_A-B-G-Gymnasiou_html-apli/index_E_02.html